

sentrale kulturbærende institusjonene, ville ethvert forsøk på å hevde seg selv som fritt handlende individ være fåfengt. Kun ved å inngå i en større samfunnsmessig helhet kan vi ifølge Taylor være selvstendige individer som søker det gode på vår egen måte (Taylor, 2007a, s. 233–235).

Tanken om at vår selvstendighet som moralsk handlende individer beror på tilhørighet til et samfunn, er også sentral i Taylors avvisning av doktrinen om rettighetenes forrang. Han tar i denne forbindelse utgangspunkt i at individuelle rettigheter er noe vi typisk tilskriver personer på bakgrunn av evner vi bare kan utvikle i bestemte typer samfunn. Som vi var inne på i forrige kapittel, vil mange mene at grunnlaget for rettigheter som ytringsfrihet, trosfrihet eller organisasjonsfrihet nettopp er de evnene som gjør oss i stand til å ta grunnleggende livsvalg på en selvstendig måte. Taylor er enig i at disse evnene er verdifulle og avkrever respekt. Han legger imidlertid til at slik respekt innebærer mer enn plikt til ikke å krenke andre personers rettigheter. Det er for eksempel ikke nok bare å avstå fra sensur av andres ytringer. Når vi sier at de evnene som gjør oss til fritt handlende vesener er av stor verdi og avkrever respekt, forplikter vi oss i tillegg til å bidra til at slike positive frihetsevner kan utvikles hos oss selv og hos andre (Taylor, 2007a, s. 220). Og har vi en slik forpliktelse, så går det ikke an å hevde rettighetenes forrang, for da er våre forpliktelser til det samfunnet som gjør frihet mulig, like grunnleggende som våre rettigheter.

Den andre ideen Taylor forbinder med politisk atomisme, omtaler han som doktrinen om «rettighetenes forrang» (Taylor, 2007a, s. 213). Doktrinen sier at vi primært har rettigheter, mens våre forpliktelser til

samfunnet eller det politiske fellesskapet er sekundære. Riktignok har vi en grunnleggende forpliktelse til å respektere andre sine rettigheter, men dette er en forpliktelse som retter seg mot andre individer. En like grunnleggende forpliktelse til å opprettholde samfunnets institusjoner eller rette seg etter myndighetenes bestemmelser gis det ikke rom for innenfor denne doktrinen. Argumentasjonsstrukturen til Taylor kan vises som i diagram 53.

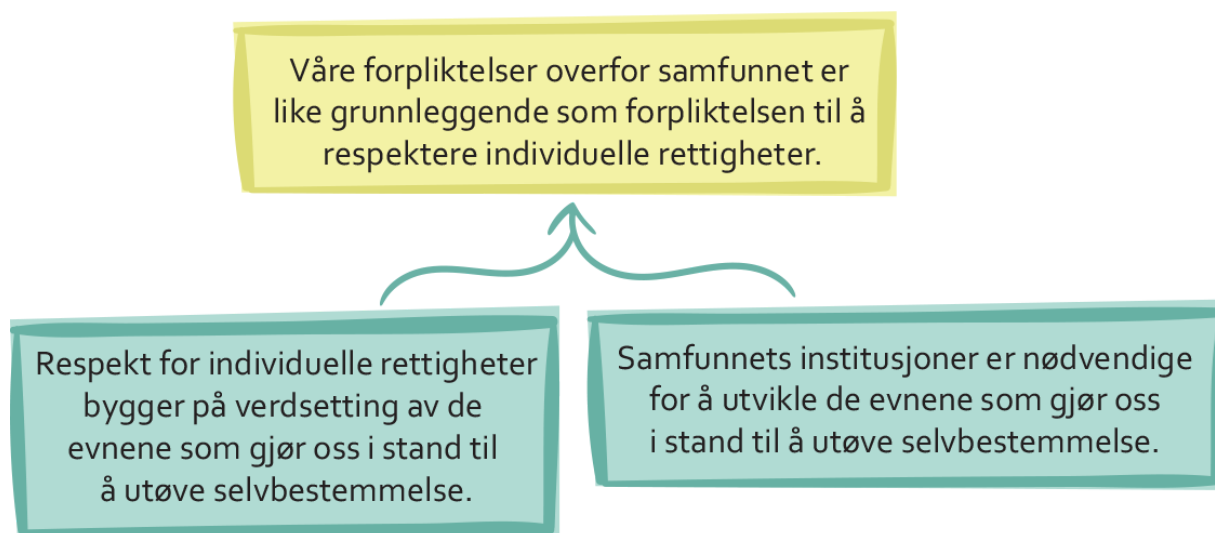

Diagram 53. Taylors kritikk av doktrinen om rettighetenes forrang.

Kritikken av politisk atomisme er ikke en avvisning av liberale idealer. Taylor kan heller sies å forsvare en «holistisk liberalisme» (Fossland & Grimen, 2001, s. 225) som vektlegger vår avhengighet av samfunnet i sterkere grad enn andre liberale teorier. Den holistiske liberalismen gir oss grunner til å bruke offentlige midler på mer enn det minimumet vi trenger for å ivareta den enkeltes rettigheter, slik som politi og rettsvesen. Hvis vi har grunnleggende forpliktelser overfor det samfunnet som muliggjør vår frihetsstatus, synes det rimelig at skattepenger også brukes både på kulturbærende institusjoner og på viktig infrastruktur. I neste del skal vi se hvordan